

F 83.829
3

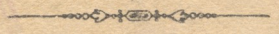

„საგვანოს ქალაქის“ № 5-6 დამატება.

საქალაქო დღეულები პრიეტეტი

მოწონებული საქართველოს რესპუბლიკის ქალაქთა წარმომადგენლების მეორე ყრილობის მიერ

დამფუძნებელ კრებისთვის წარსადგენად.

თფილისი

საქართველო. რესპუბლიკის ქალაქთა კავშირის სტამბა.

1919

უზრნალ „კავკასიის ქალაქის“ № 5-6 დამატება.

~~352.0.~~

საქალაქო დღე უღების

პ რ ო ე ქ ტ

2000-2000
გამომცემულია

მოწონებული საქართველოს რესპუბლიკის ქალაქთა წარმომადგენლების მეორე ყრილობის მიერ

დამფუძნებელ კრებისთვის წარსადგენად.

F83.829
3

K7.664
3

შეღების №	
თარიღის №	
განყოფ. №	
რეკლამის №	24
ამბეჭდ. №	24

საქალაქო დებულება

(პროექტი)

ზ ი რ ვ ე ლ ი თ ა ვ ი

ზოგადი დებულებანი.

1. ქალაქის საზოგადოებრივი მართველობა განაგებს მართვა-გამგეობისა და მეურნეობის საქმეებს და აგრეთვე ყველა იმ სხვა საქმეს, რომელიც ცალკე კანონებით აქვს დავალბული.

2. ქალაქის მართველობის უმთავრესს საზრუნავს საგანს შეადგენს:

1) ქალაქის გეგმის შედგენა და შემდეგ ამ გეგმაში შესაფერ ცვლილებათა შეტანა, ზრუნვა ქალაქის უკეთ მოწყობისათვის ამა გეგმის თანახმად, წესიერ აღმშენებლობის მეთვალყურეობა და აგრეთვე ქალაქის სააღმშენებლო ნაწილის მართვა.

შენიშვნა. ქალაქებში გუბერნიის სამართველოს სააღმშენებლო განყოფილების ყველა უფლება და მოვალეობა, რომელიც აღრიცხულია სააღმშენებლო წესდების მე 6—10 მუხ. (კანონ. კრებ. მე XII ტ., გამოც. 1900 წ.) ქალაქის საზოგადოებრივს მართველობას ეკუთვნის.

2) ქალაქის სასარგებლოდ დაწესებულ გარდასახადისა და ბეგარის გამგებლობა.

3) ქალაქის უძრავ და მოძრავ ქონების მართვა-გამგეობა.

4) ზრუნვა, რომ მოეწყოს და ჯეროვანად ინახებოდეს ქუჩები, მოედნები, მოკირწყლული ქუჩები, ქვაფენილები, საზოგადოებრივი ბაღები, სატივე და სანავე ადგილები, წყლის ნაპირები, ნავთსადგურები, ხიდები, არხები, ჭაობზედ გაყვანილი გზები, ტბები, ჭები, ბუნებრივი წყაროები და სხ. და აგრეთვე დადგენა მათის სარგებლობის წესრიგისა.

5) მოწყობა და მოვლა-პატრონობა ქალაქის განათებისა, მცხოვრებთა წყლით უზრუნველ-ყოფისა, არხების ქსელისა, მოძრაობისა და მიმოსვლის სხვა-და-სხვა საშუალებისა, საკლავ საქონლის სალახანისა და მასთან შეკავშირებულ ქალაქის წარმოებათა, აგრეთვე ყველა სხვა საზოგადოებრივ სახმარებელ წარმოებისა და აღნაგებ-აღნაშენისა, და იმათი სარგებლობის წესრიგის დადგენა; ნებართვის მიცემა საზოგადოებრივ სახმარებელ ისეთ კერძო წარმოებათა მოწყობისა, რომელთაც ზემოდ აღნიშნული მიზანი აქვთ დასახული, და მათი თვალ-ყურის გდება; ხალხის მატარებელ და ტვირთის მზიდველ მრწველობის მეთვალყურეობა.

6) ცეცხლის გაჩენისა, წყალ-დიდობისა და სხვა უბედურების ასაცილებლად სიფრთხილის ზომების მიღება; ცეცხლის-მქრობელ და ბუხრის-მწმენდელ რაზმებისა და ცეცხლის გაჩენის მანიშნებელის მოწყობა და მოვლა-პატრონობა; წყალში დახრჩობიდან გადასარჩენ ღონისძიებათა ხმარება და აგრეთვე ქონების ცეცხლისაგან დაზღვევის საქმის მოწყობისა და განვითარებისათვის ზრუნვა.

7) მოწყობა და მოვლა-პატრონობა ისეთ დაწესებულებათა, რომელთაც მიზნად აქვთ ქალაქის მცხოვრებთა ზნეობის გაფაქიზება, და კერძო პირთა მიერ დაარსებულ ასეთ დაწესებულებათა მეთვალყურეობა; ლოთობისა და გარყვნილების წინააღმდეგ ღონისძიებათა ხმარება.

8) მოწყობა და მოვლა-პატრონობა ქალაქის პირველ-დაწყებით და სხვა სასწავლებლებისა, რომელიც ქალაქის ხარჯით ინახება; ამ სასწავლებლების სწავლისა და მეურნეობის მხრივ გამგებლობა და აგრეთვე სხვა სამოსწავლო დაწესებულებათა გამგებლობაში კანონით დადგენილ მონაწილეობის მიღება; მომართვა სწავლისა სასწავლებლისათვის მცირე-წლოვან ბავშვთათვის და სასწავლებელს გარეშე დარჩენილთათვის; ზრუნვა, რომ დაარსდეს სწავლა-განათლებისა და საყოველთაო სასარგებლო დაწესებულებანი, სახელდობრ: სახალხო უნივერსიტეტები, კონსერვატორიები, საზოგადოებრივი წიგნთ-საცავები, მუზეუმები, თეატრები და სხ., და ამ დაწესებულებათა დახმარება.

9) გამოფენათა გამართვა; ზრუნვა ქალაქის მართვა-გამგეობაში მყოფ საზოგადოებრივ აღნაგებ-აღნაშენისა, ძეგლებისა და სიძველეთა ნაშთებისათვის.

10) დაცვა ქალაქებში ხალხის ჯანმრთელობისა; სანიტარულ-ჰიგიენის მხრივ ადგილობრივ ვითარების გასაუმჯობესებელ ღონისძიებათა ხმარება; ქალაქის მკვიდრთათვის სამკურნალო და სანიტარულ დახმარების განვითარება; საბეითალო მეთვალყურეობის დაწესება; მოწყობა და მოვლა-პატრონობა სამკურნალოებისა, სამშობიარო სახლებისა, ქალაქის აფთიაქებისა, სანატორიებისა და სხვა ამ გვარ დაწესებულებისა; ნებართვის მიცემა, რომ გაიხსნას კერძო აფთიაქები, სამკურნალოები და ისეთი დაწესებულებანი, რომელიც სასარგებლოა სანიტარულ-ჰიგიენის საჭიროებათა დასაკმაყოფილებლად, და ამ დაწესებულებათა მოქმედების მეთვალყურეობა; მოწყობა ქალაქის სასაფლაოებისა და იმათ სანიტარულ მდგომარეობის თვალ-ყურის დევნება; სანიტარულ სამზრუნველოების და მეთვალყურეობის დაწესება.

შენიშვნა. ქალაქებში გუბერნიის სამართველოს სამკურნალო განყოფილების ყველა უფლება და მოვალეობა, რომელიც აღრიცხულია სამკურნალო წესდებაში (კანონ. კრებ. მე XIII ტ.), ქალაქის საზოგადოებრივ მართველობას ეკუთვნის.

11) მკვიდრთა სურსათ-სანოვაგისათვის ზრუნვა და ამ სურსათის ნაკლებულობისა და პირველ-საჭიროების საგნებისა და სადგურების სიძვირის აცილება; ამ აზრით იაფ-სადგომიან სახლებისა, სახალხო სასაიდლოებისა

და საჩაიების გამართვა და პურისა, ხორცისა, რძისა, სათბობ მასალისა და სხ. სავაჭროების მოწყობა.

12) მკვიდრთათვის იურიდიულ დახმარების აღმოჩენა.

13) ღარიბთა თავშესაფარებლად და მათხოვრობის მოსპობისათვის ზრუნვა; ღარიბთა სამზრუნველოების დაარსება.

14) კერძო საშუამავლო კანტორების დაარსების ნება-რთვის მიცემა და იმათ მოქმედების მეთვალყურეობა.

15) დახმარება ადგილობრივ ვაჭრობისა და მრეწველობის განვითარებისათვის, რამდენადაც ეს საზოგადოებრივ მართველობაზედ დამოკიდებულია; მოწყობა და მოვლა-პატრონობა საქუღბაქოებისა და სავაჭრო ადგილებისა; საქონლის საწყობებისა, საყინულე-საცივებისა და სხ.; ვაჭრობის წესიერად წარმოების მეთვალყურეობა; უმახლობელესი ზედამხედველობა, რომ ვაჭრობასა და მრეწველობაში კანონიერი საზომ-საწყაო და სასწორი იხმარებოდეს; საკრედიტო დაწესებულებათა დაარსება საკრედიტო წესდების თანახმად და აგრეთვე საბირჟო დაწესებულებათა დაარსებისათვის დახმარება.

16) ქალაქის სტატისტიკურად გამოკვლევის წარმოება.

17) საქალაქო მოღვაწეთა კრებების გამართვა, მორიგება ერობისა და ქალაქის სამართველოებთან მათის მოქმედების გასაერთიანებლად და შესათანხმებლად და მათ შორის კავშირის დასამყარებლად.

შენიშვნა. ამ პუნქტში აღნიშნულ ქალაქთა და ერობათა სამართველოების კავშირს იურიდიულ პიროვნების უფლება აქვს და ამისათვის თითოეულს შემთხვევაში მთავრობის ცალკე დამტკიცება არ არის საჭირო. ამა კავშირთა წესდება და დებულება შინაგან საქმეთა მინისტრს ეგზავნება ცნობად და კანონთა და მთავრობის განკარგულებათა ოფიციალურს კრებულში გამოსაქვეყნებლად.

18) პირად და საზოგადოებრივ უშიშრობისა და წესიერების დასაცავად კანონის მიერ დადგენილ ღონისძიებათა ხმარება; მომქმედ კანონდებულებათა თანახმად მილიციის გამგებლობა.

19) კანონით ქალაქზე დაკისრებულ სამხედრო და სამოქალაქო გამგეობის საჭიროებათა დაკმაყოფილება.

20) იმ საქმეთა წარმოება, რომელიც ცალკე კანონდებულებითა და წესდებით საზოგადოებრივ მართველობის უწყებას აქვს დაქვემდებარებული.

3. ქალაქის საზოგადოებრივ მართველობის უფლება განისაზღვრება ქალაქთა და მისთვის გადაცემულ ადგილ-მიწებით; მისდა ქვემდებარე საქმეების განხილვისა და გარდაწყვეტის დროს ქალაქის საზოგადოებრივი მართველობა დამოუკიდებლად ჰმოქმედებს.

4. ქალაქის საზოგადოებრივ მართველობას უფლება აქვს მკვიდრთა სახელით, საზოგადო სამოქალაქო კანონთა და ამა დებულების საფუძველით, შეიძინოს და გაასხვისოს ყოველ გვარი ქონება, ხელშეკრულებანი დასდოს, ვალდებულებანი იკისროს, სამოქალაქო საჩივრები აღძრას და ქო-

ნებრივ საქმეების გამო სასამართლოში პასუხი აგოს იმ წესთა დაცვით, რომელიც სახაზინო სამართველოებისათვის არის დადგენილი.

შენიშვნა. ასეთივე უფლება აქვთ ამ დებულების მე-2 მუხ.

მე-17 პუნ. აღნიშნულ ქალაქთა და ერობათა კავშირებს.

5. ქალაქის მკვიდრთა კუთვნილი მიწები, რომელიც ქალაქის გეგმით მოედნებისა, ქუჩებისა, ბულვარებისა, სატივეების ანუ მის სამაგიერო ნეთსადგურებისა და წყლის სანაპიროებისათვის არის დანიშნული და აგრეთვე ქალაქის მიწებზედ მყოფი მდინარეები ქალაქის საკუთრებას შეადგენს და საყოველთაოდ უნდა იხმარებოდეს.

6. იმ გადასახადთა გარდა, რომელიც დადგენილია ჯეროვან საერობო და საქალაქო დაწესებულებათა მიერ მათთვის გამოცემულ კანონთა თანახმად, ქალაქის მკვიდრთ ვერავითარი სხვა ხარჯი, გადასახადი და სამსახური ვერ დაეკისრება, თუ იგი საკანონმდებლო წესით არ არის შემოღებული.

ქ ე ო რ ე თ ა ვ ი

ქალაქის საზოგადოებრივ მართველობის შემადგენლობა.

7. ქალაქის საზოგადოებრივს მართველობას შეადგენს:

- 1) ქალაქის საბჭო და
- 2) ქალაქის გამგეობა მასთან დაარსებულ აღმასრულებელ დაწესებულებანი.

იმ ქალაქებში, რომელშიაც მკვიდრთა რიცხვი ორმოცდაათი ათასზედ ნაკლები არ არის, ქალაქის საბჭოს უფლება ეძლევა ქალაქის საუბნო მართველობანი დაარსოს ამ მართველობათა ცალკე წესების თანახმად (კანონდებ. კრებ. 1917 წ., კან. 529).

ქ ე ს ა მ ე თ ა ვ ი

ქალაქის საბჭო.

8. ქალაქის საბჭო შესდგება ხმოსანთა დადგენილ რიცხვიდგან, რომელთაც ქალაქის მკვიდრნი ირჩევენ საქართველოს რესპუბლიკაში მომქმედ კანონდებულებათა თანახმად.

ხმოსნებს შეიძლება გასამრჯელოდ დაენიშნოს საბჭოს დადგენილებით ქალაქის საშუალებიდან საბჭოს სხდომაზედ თითოეულ დასწრებისათვის ტფალისსა და ქუთაისში ათ მანეთზედ, ხოლო სხვა ქალაქებში—ხუთ მანეთზედ არა უმეტესი.

ვიდრე მოვალეობათა აღსრულებას შეუდგებოდეს, ხმოსანმა საზეიმო აღთქმა უნდა დასდოს, რომ თავისს მოვალეობას კეთილ-სინიდიისიერად შეასრულებს.

9. საბჭოში თავმჯდომარეობს საბჭოს მიერ ერთის წლის ვადით ხმოსანთაგან ამორჩეული პირი. ახლად ამორჩეულ ხმოსანთა პირველი სხდომა

ირჩევს ქალაქის მოურავის ხელმძღვანელობით საბჭოს თავმჯდომარეს. თავმჯდომარის არჩევანთან ერთად საბჭო ირჩევს ხმოსანთაგან იმის მოადგილეებსაც. საბჭოს თავმჯდომარესა და მის მოადგილეებს უფლება არა აქვთ, საპატიო თანამდებობათა გარდა, იკისრონ სხვა რაიმე თანამდებობა ქალაქის საზოგადოებრივ მართველობაში და აგრეთვე ადგილობრივ ოლქის სასამართლოს წევრის თანამდებობა (სადმინისტრაციო განყოფილებაში). ქალაქის საბჭოს თავმჯდომარის უფლება და მოვალეობა აღნიშნულია ამასთანავე დართულ წესებში.

10. ქალაქის მოურავი, იმისი ამხანაგები და გამგეობის წევრნი, თუნდა ამ თანამდებობაზედ არჩევამდე ხმოსნადაც არა ყოფილიყვნენ, ქალაქის საბჭოს სხდომაზედ მონაწილეობას იღებენ ხმოსნის უფლებით, ხოლო მათ შორის ისინი, რომელნიც თანამდებობაზედ დანიშნვამდე ხმოსნებად არა ყოფილან არჩეულნი, ქვორუმს ვერ შეამსებენ. ამათ და აგრეთვე იმათაც, რომელთაც რაიმე თანამდებობა აქვთ ქალაქის საზოგადოებრივ მართველობაში, მონაწილეობა არ უნდა მიიღონ საბჭოს მიერ იმ საქმეთა გადაწყვეტის დროს, რომელიც იმათ მოქმედების საკითხს შეეხება, აგრეთვე როდესაც საბჭო მათ თანამდებობის აღსრულებისათვის ჯამაგირს უნიშნავს და გამგეობის ანგარიშის რევიზიის დასკვნას განიხილავს.

11. თუ რომელიმე ხმოსანთაგანი იმ ვადის განმავლობაში, რა ვადითაც იყო არჩეული, დაჰკარგავს არჩევნებში მონაწილეობის უფლებას, ან ხმოსნობაზედ უარს განაცხადებს, იგი ხმოსნად აღარ ითვლება და მის მაგიერ უნდა მიწვეულ იქმნას საარჩევნო ვადის გასვლამდე მორიგი კანდიდატი ხმოსანთა ჯეროვან საკანდიდატო სიის თანახმად.

12. ხმოსნის თანამდებობაზედ უარის განცხადებად ჩაითვლება, თუ ხმოსანი ორის თვის განმავლობაში არც ერთხელ არ დაესწრება ქალაქის საბჭოს სხდომას.

საზოგადოებრივ მართველობის უწყების ფარგალში (1-ლი და მე-2 მუხ.) საბჭოს ეკუთვნის უმაღლესი ხელისუფლება განკარგულებათა გაცემისა და აღმასრულებელ დაწესებულებათა მეთვალყურეობისა.

13. კერძოდ საბჭოს უფლებას შეადგენს:

1) არჩევანით დანიშვნა ამ დებულებაში აღნიშნულ თანამდებობის პირთა, აგრეთვე იმ თანამდებობის პირთა, რომელთა არჩევა ქალაქის მართველობას აქვს მინიჭებული ჯეროვან წესდებათა, დებულებათა და სხვა დადგენილებათა ძალით.

2) ჯამაგირის რაოდენობის განსაზღვრა ყველა იმ ამა მუხლის პირველ პუნქტში აღნიშნულ თანამდებობისათვის, რომლის აღსრულება უსასყიდლოდ არ არის დაწესებული.

3) საზოგადოებრივ მართველობის აღმასრულებელ დაწესებულებათა მოქმედების წესის განსაზღვრა და მათთვის ჯეროვან დარიგებათა (ინსტრუქციათა) შედგენა.

შენიშვნა: ამა პუნქტში აღნიშნული დარიგებანი საბჭომ უნდა გამოსცეს ერთის წლის განმავლობაში: გამგეობისათვის

ამ დებულების შემოღების დღიდან, ხოლო დანარჩენ აღმა-
 სრულებელ დაწესებულებისათვის—მათის დაწესების დღიდან.

4) შემოსავალ-გასავლის ანგარიშის (შემოსავლისა და ხარჯის აღრიცხვის) განხილვა; შტატების და აგრეთვე ქალაქის საზოგადოებრივ მართველობის მოხელეთათვის პენსიისა, დახმარებისა და ყოველ სხვა ფულად შემწეობის დანიშნვის წესების განხილვა და დამტკიცება.

5) მომქმედ კანონით დადგენილ ადგილობრივ გარდასახადთა რაოდენობის წესის განსაზღვრა.

6) მკვიდრთა საერობო ბეგარის ნაცვლად ფულად გარდასახადის დაწესება, ისე-კი, რომ ეს ფული ქალაქის მკვიდრთა საერთო ქონებაში ჩაირიცხოს.

7) ქალაქის საერთო ხარჯით, ან, სახლის-პატრონებთან შეთანხმებით, ნამდვილ საჭიროების კვალობაზედ სახლის-პატრონებზედ გაწერილ ფულით გამართვა, მოწყობა და შენახვა: ა) ქუჩების მოკირწყვლისა და ქვაფენილებისა; ბ) სახლების ბუხრების გაწმენდისა; გ) ღამის დარაჯების შენახვა ცეცხლის გაჩენის საფრთხის ასაცილებლად დ) უწმინდურების გატანა და მოშორება არხების შემწეობით.

შენიშვნა 1-ლი. ამ (მე-7) პუნქტში აღნიშნული გაწერილი ფული მარტოოდენ თავის დანიშნულს საგანს უნდა მოხმარდეს.

შენიშვნა მე-2. ამასთან დართულ წესების ძალით ამა (მე-7) პუნქტში აღნიშნული სახლის-პატრონთა ბეგარა: ა) ქუჩების მოკირწყვლისა და ქვაფენილების დაგებისა, ბ) ბუხრების გაწმენდისა, გ) ცეცხლის გაჩენის საფრთხის ასაცილებლად ღამის დარაჯის შენახვისა, დ) ნაგავ-ნაყარის გატანისა და ე) ქალაქის არხების შემწეობით უწმინდურობის მოშორებისა შეიძლება სახლის-პატრონთ გაეწეოს ცალკე გარდასახადადაც მთელს ქალაქში ან რომელსამე უბანში.

8) ქალაქის გარდასახადთა უწესოდ შეწერილ ფულისა ანუ მისაღებად უიმედო დარჩენილ გარდასახადისაგან განთავისუფლება.

9) ქალაქის მკვიდრთა თანხებისა და სხვა ქონების, აგრეთვე ქალაქის საზოგადოებრივ საგამგებლო უწყებაში მყოფ სამკურნალო, საქველმოქმედო და საყოველთაოდ სასარგებლო დაწესებულებათა მართვა-გამგეობის წესების დადგენა.

10) უძრავ ქონებათა შექენა.

11) უძრავ ქონებათა გასხვისება, აგრეთვე წესებისა და ფასის დადგენა იმ ასეთის ქონების გაყიდვისა და გამოსყიდვისათვის, რომელიც, დამტკიცებულ გეგმის თანახმად, ქალაქის მკვიდრთა სააღმშენებლოდ და ქალაქის მოსაწესრიგებლად არის დანიშნული.

12) პირველ-საჭიროებისა და საერთოდ სახმარებელ ნაწარმოებზედ ნიხრის დადგენა (ხორცისა, პურისა, რძისა, ასანთისა, ნავთისა, ელექტრონისა, ბულისა (გაზისა) და სხ.) და ყოველ ამ ნაწარმოებისა და საგნის სახმარებელ რაოდენობის გასაზღვრა.

13) დადგენა ქალაქის შემოსავლად გარდასახდებიან სასყიდლის რაოდენობისა: ა) ქალაქის ხარჯით მოწყობილ მისიველ გზებითა, გადასასვლელებითა და გადასატან - გადასაყვან საშუალებებითა, აგრეთვე ქალაქის სალანანისა, ქარიზისა (წყალ-სადენი) და სხვა ამ გვარ გამართულობით სარგებლობისათვის; ბ) იმ მიწის ნაჭრებისათვის, რომელიც კერძო პირთა და საზოგადოებათ აქვთ დათმობილი ნავთ-საყუდლებისათვის, ან გასატან და შემოტანილ საქონლის საწყობად, ისე კი, რომ ამასთან დაცულ იქმნას გზათა უწყების წესდება სატივეებისა და მის სამაგიერო ნავთსადგურებისა და წყლის სანაპირო ადგილების უსასყიდლოდ საყოველთაოდ სარგებლობის შესახებ; გ) ქალაქის საზღვრებში მდინარე წყლებზედ ნაეებისა და გემების გაჩერებისათვის იმ ხანზე მეტად, რაც საჭიროა საქონლის აზიდვისა, გადმოზიდვისა და ნავოსნობის სხვა საჭიროებისათვის და დ) ქალაქის მკვიდრთა ხარჯით გამართულ ნავთსადგურებსა და ნავთსაყენებში დაზამთრებისათვის.

შენიშვნა. ქალაქის საბჭოსავე ნება აქვს საერთო საფუძველით სავალდებულო დადგენილებით დააწესოს ნიხრი ქალაქის სასარგებლოდ ყანთარზედ სურსათისა და საქონლის აწონვის გარდასახადისა.

14) ქალაქის მკვიდრთა სახელით განზრახულ ასაღებ სესხისა და სხვა ვალდებულებათა განბჭობა.

15) ქალაქის მკვიდრთა სასარგებლოდ შეწირულებათა მიღება.

16) ამა დებულების მე-27 მუხ. აღნიშნულ საგანთა შესახებ სავალდებულო დადგენილებათა შედგენა და გამოცემა.

17) ქალაქის გეგმის შედგენა და შეცვლა.

18) გამგეობის მოქმედებისა და ანგარიშის შემოწმება და გამგეობაზედ შეტანილ საჩივრების განხილვა.

19) საზოგადოებრივ მართველობის თანამდებობის პირთა პასუხისმგებლობის შესახებ საქმეთა აღძვრა და ქალაქის საბჭოს მიერ არჩეულ პირთა თანამდებობის აღსრულებიდან დროებით გადაყენება, თუ ვინცობა იმით წინააღმდეგ სისხლის სამართლით საჩივარია აღძრული.

20) ვაჭრობის წარმოების მეთვალყურეობა იმ ფარგალთა შორის, რომელიც მიკუთვნებული აქვს ქალაქის საზოგადოებრივს მართველობას ჯეროვანის წესდებებითა და სხვა კანონდებულებანი.

21) პირდაპირ, სხვათა დამოუკიდებლად, მიჰმართოს სახელმწიფოს საკანონმდებლო დაწესებულებას და თავისი საკანონმდებლო მოსაზრებანი წარუდგინოს („საკანონმდებლო თაოსნობის უფლება“).

22) დადგენა ყველა იმ უძრავ ქონების მფლობელისათვის, რომელთა ქონება ქალაქის არხის ქსელთან მდებარეობს, სავალდებულო მოვალეობისა, რომ ამ ქსელს შეუერთდნენ უწყინდურობისა და ნიაღვრების ჩასაშვებად, დანიშვნა ცალკე უძრავ ქონებათა ამ აზრით არხთან შეერთების რიგისა და ვადისა და აგრეთვე არხით სარგებლობის სასყიდელისა, რომლის რაოდენობა უნდა დაწესებულ იქმნას ამ უძრავ ქონებათა თვისებისა და მნიშვნელობის კვალობაზედ, ისე-კი, რომ საერთო ჯამი ამ სასყიდელისა არ უნდა აღემა-

ტებოდეს იმ თანხას, რომელიც სჭირია არხის გაყვანასა და მისის მოვლა-შენახვისათვის დახარჯულ ფულის სარგებლისა და თავნის ანაზღაურებას.

შენიშვნა. თუ ამ (22) პუნქტში აღნიშნული მოთხოვნები-ბა არ იქმნა შესრულებული, ქალაქის საზოგადოებრივი მართვე-ლობა თვით აწარმოებს საჭირო სამუშაოს მფლობელთა ხარჯით; ამ სამუშაოს საღირალი, ექვსის წლიურ ასისთავის დამატებით ანგარიშის წარდგენის დღიდან გარდახდის დღემდე, უნდა გარ-დახდეინებულ იქმნას ქალაქის დასაფასებელ გარდასახადისა-თვის დაწესებულ საერობო წესით, იმისდა მიუხედავად, ის ქო-ნება იხდის თუ არა დასაფასებელს გარდასახადს. ქალაქის საბ-ჭოს შეუძლიან ეს გარდასახადი, განსაკუთრებულ შესაწყნარე-ბელის მიზეზით, ნაწილ-ნაწილ გარდახდეინოს, ხოლო არა უგვიანეს ექვსის წლისა.

თუ სამფლობელო ქონება მეტად მცირე ღირებულობისაა, ან სახლის პატრონი ღარიბი და შეუძლებელია, ქალაქის საზო-გადოებრივს მართველობას უფლება აქვს გაწეულ სამუშაოს ხარჯი ქალაქის საერთო გასავალს მიაწეროს.

14. ქალაქის საბჭომ ამ თავით მთელის წლისათვის უნდა შეადგინოს ნუსხა თავისის სხდომებისა, რომელთა რიცხვი წელიწადში ოცდამთხზედ ნაკლები არ უნდა იყოს; ამასთან სხდომები ქალაქის შემოსავლისა და გა-სავლის აღრიცხვის აღსრულების ანგარიშისა და აგრეთვე გამგეობის წარ-სულ წლის ყველა ანგარიშის განსახილველად უთუოდ სექტემბერში უნდა დაინიშნოს, ხოლო დამდეგ წლის შემოსავალ-გასავლის აღრიცხვის განსაბ-ჭობად — ნოემბერში.

15. ქალაქის საბჭოს თავმჯდომარე ჰნიშნავს საქმეებს საბჭოს სხდო-მაზედ განსახილველად თანდათანობით, ქალაქის მოურავისაგან საქმეთა მიღების კვალობაზედ და ამ საგნის შესახებ საბჭოს დადგენილების თა-ნახმად. დღე და საათი საბჭოს სხდომისა ხმოსნებს უნდა ადრევე ეცნო-ბოს უწყებით, რომელიც შედგენილ უნდა იქმნას თავმჯდომარის განკარგუ-ლებით. უწყებასთან ერთად ხმოსანს ეგზავნება მოსასმენად დანიშნულ საქ-მეთა ნუსხა.

16. რიგს გარეშე სხდომა საბჭოს თავმჯდომარეს შეუძლიან დანიშნოს თავისის მიხედულობით, საბჭოს დადგენილებით, ქალაქის მოურავის ანუ ქალაქის გამგეობის თხოვნით, სარევიზიო კომისიის მოთხოვნილებით და ხმოსანთა საერთო რიცხვის ერთს მესამედზედ არა ნაკლების განცხადებით. წინადადება, განცხადება და მოთხოვნილება რიგს გარეშე სხდომის დანი-შნვის შესახებ უნდა წარედგინოს საბჭოს თავმჯდომარეს, რომელმაც ასეთი სხდომა უნდა დანიშნოს სამს დღეზედ არა უგვიანეს წინადადებისა, გან-ცხადებისა და მოთხოვნილების მიღების დღიდან.

17. ქალაქის საბჭო მისდა უწყებულ საქმეთა განხილვასა და განბჭობას უნდა შეუდგეს:

1) შინაგან საქმეთა მინისტრის წინადადებით,

- 2) ქალაქის მოურავისა და ხმოსანთა წინადადებით,
- 3) გამგეობის წარდგენილებისა თანახმად და
- 4) კერძო პირთა თხოვნისა და საჩივრის გამო.

თუ ხმოსანს ჰსურს რაიმე წინადადება შეიტანოს, წერილობითი განცხადება უნდა წარუდგინოს ქალაქის მოურავს, რომელმაც, ჯეროვან ცნობათა შეგროვებისათანავე, ეს წინადადება უნდა გადასცეს საბჭოს თავმჯდომარეს მის მიერ ამა დებულების მე-15 მუხ. წესით წარსამართავად; იმავე წესით უნდა გადაეცეს საბჭოს განსახილველად სხვა-და-სხვა დაწესებულებისა და თანამდებობის პირის განცხადება და აგრეთვე კერძო პირთა ყოველი თხოვნა და საჩივარი.

შენიშვნა. საბჭოს განსახილველად დანიშნულ საქმეთა მოხსენებანი შეიძლება დაიბეჭდოს, ქალაქის მოურავის განკარგულებითა და მისის პასუხისმგებლობით, იმდენ ცალად, რამდენიც საჭიროა საქმის საწარმოებლად და ხმოსანთა შორის დასარიგებლად.

18. საბჭოს შეუძლიან მისდა ქვემდებარე რთულ საქმეთა წინასწარი განხილვა მიანდოს საბჭოს ცალკე წევრთ ანუ ხმოსანთაგან შემდგარს განსაკუთრებულ აღმასრულებელ კომისიებს. თუ საჭიროა, საბჭოს შეუძლიან განსაზღვროს ვადა, რომლის განმავლობაშიაც არჩეულმა პირებმა და კომისიებმა მათდამი დაკისრებული მინდობილება უნდა აღასრულონ.

ქალაქის შემოსავალ-გასავლის აღრიცხვის ასრულების შესახებ გამგეობის ანგარიშის განსახილველად უთუოდ უნდა ამორჩეულ იქმნას ხმოსანთაგან სარევიზიო კომისია.

19. საბჭოს კრებაზედ, მისივე დადგენილებით, შეიძლება მიწვეულ იქმნან განმარტებათა წარსადგენად ისეთი პირნიც, რომელნიც ხმოსნად არ ირიცხებიან.

20. საბჭოს კანონიერ შემადგენლობისათვის საჭიროა დაესწროს იმ ქალაქებში, სადაც ხმოსანთა საერთო რიცხვი ორმოცს არ აღემატება, —საერთო რიცხვის ნახევარზედ არა უმცირესი, ხოლო დანარჩენ ქალაქებში —საერთო რიცხვის ერთს მესამედზედ არა უმცირესი. რიგს გარეშე კრება, მოწვეული რაიმე საერთო უბედურებისა, სამხედრო ვითარებისა და სხ. გამო, ამა დებულების მე-16 მუხ. თანახმად ინიშნება და კანონიერად ჩაითვლება, თუ ხმოსანთა საერთო რიცხვის ერთს მეოთხედზედ ნაკლები არ დაესწრო.

21. საბჭოს დადგენილების კანონიერად ჩასათვლელად, თუ იგი შეეხება:

1) ქალაქის კუთვნილ უძრავ ქონებათა გასხვისებას, იმ მცირე-ზომიან ადგილებს გარდა, რომელიც აღნიშნულია ამა (21) მუხ. მე-2 პუნქტში;

2) იმ მცირე-ზომიან მიწების ფასის დადგენას, რომელიც ქალაქის გვემით კერძო შენობათა აღსაგებად და ქალაქის მოსახლეობის მოსაწყვსრიგებლად არის დანიშნული;

3) ქალაქის სახელით სესხის აღებას, თავდებობას და უზრუნველყოფელობის პირობას;

4) ხელშეკრულებათა დადებას კერძო პირებთან საყოველთაოდ სასარგებლო აღსაშენ-აღსაგებისა და სხვა-და-სხვა წარმოების მოწყობისა და დამუშავების გამო, როდესაც ხელშეკრულების ვადა 12 წელიწადს, ან წარმოების ღირებულობა ქალაქის უკანასკნელ განვლილ წლის შემოსავლის ნახევარს ჯამს აღემატება;

5) სახლის-პატრონებზედ იმ ბეგარის ცალკე გარდასახვად შეწერას, რომელიც აღნიშნულია მე-13 მუხ. მე-7 პუნქტის მეორე შენიშვნაში, და

6) ქალაქის კუთვნილ მიწების საშენად გასაცემად, —საჭიროა იმ ქალაქებში, სადაც ხმოსანთა საერთო რიცხვი ორმოცს არ აღემატება, ამ რიცხვის ორ მესამედზედ არა უმცირესის დასწრება, ხოლო დანარჩენს ქალაქებში — იმავე რიცხვის ნახევარზედ არა ნაკლების დასწრება, და თვით დადგენილებაც უნდა შეწყნარებულ იყოს საბჭოს კრებაზედ დამსწრე ხმოსანთა ორის მესამედის ხმის უმეტესობით;

7) ქალაქის საბჭოს იმ დადგენილების კანონიერად ჩასათვლელად, რომელიც საუბნო მართველობათა დაარსებას შეეხება, საჭიროა, რომ იგი შეწყნარებული იყოს დამდგენელ ქალაქისათვის დაწესებულ ხმოსანთა საერთო რიცხვის ნახევარზედ მეტის ხმის უმეტესობით.

22. მე-21 მუხ. აღნიშნულ საქმეთა გარდა, ყველა დანარჩენი საქმე საბჭომ უნდა გადასწყვიტოს ხმათა უბრალო უმეტესობით, ხოლო თუ ხმათა რიცხვი, ცხადად გამოთქმული, თანაბარი აღმოჩნდა, იმ ნაწილის აზრი ითვლება მიღებულად, რომელსაც თავმჯდომარე ემხრობა. აზრთა შეკრების დროს არავის არ შეუძლიან ერთს ხმაზედ მეტი იქონიოს. ერთს ხმოსანს ნება არა აქვს თავისი ხმა მეორეს გადასცეს.

23. არჩევანი საზოგადოებრივს თანამდებობაზედ, რომელიც საბჭოს უფლებას შეადგენს, ფარულის ხმის შეკრებით უნდა მოხდეს, კენჭის ყრის შემწყობით. ამავე წესით უნდა იქმნას დადგენილი გარდაწყვეტილება საზოგადოებრივ მართველობის თანამდებობის პირთა პასუხისმგებლობის საქმის აღძვრისა. ყველა დანარჩენი საქმე, საბჭოს სურვილისამებრ, შეიძლება გადაწყდეს ცხადად შეკრებილის ხმით.

24. ქალაქის საზოგადოებრივ მართველობის დადგენილება და განკარგულება, რომელიც საყოველთაო საცნობელად უნდა იქმნას გამოქვეყნებული, უნდა დაიწეროს, სახელმწიფო ენის გარდა, იმ უმცირეს ეროვნების ენაზედაც, რომელიც მკვიდრთა საერთო რიცხვის 20%-ზედ ნაკლებს არ შეადგენს. განაჩენი იმ კერძო თხოვნათა შესახებ, რომელიც ქალაქის საზოგადოებრივს მართველობაშია შეტანილი იმ პირთაგან, რომელნიც მკვიდრთა ამავე უმცირესობას ეკუთვნიან, უნდა გამოცხადდეს იმ ენაზედ, რომელზედაც თხოვნაა დაწერილი.

25. ყოველი დადგენილება უნდა აღნიშნული იყოს ოქმში, რომელსაც ხელი უნდა მოაწერონ თავმჯდომარემ და დამსწრე ხმოსანებმა, რომელთაც

მონაწილეობა მიიღეს დადგენილებაში. ოქმს ამოწმებს საბჭოს მდივანი. საბჭოს მდივნის მოვალეობას საბჭოს ოქმების შედგენაც შეადგენს.

26. თუ ქალაქის საბჭოს კრებაზედ ხმოსანთა კანონიერი რიცხვი არ გამოცხადდა (ამა დებულების მე-20 და 21 მუხ.), საბჭოს თავმჯდომარემ ამ სხდომაზედ მოსასმენ საქმეთა განსახილველად ხელ-ახალი კრება უნდა დანიშნოს შეუმდგარ კრების შემდეგ სამს დღეზედ არა უგვიანეს; ეს ხელ-ახალი კრება შემდგარად ითვლება, რამდენი ხმოსანიც უნდა დაესწროს, რაც ხმოსნებს წინდაწინვე უნდა ეცნობოთ კრებაზედ მისაწვევ უწყებით.

იმ საქმეთა გადასაწყვეტად, რომელიც აღნიშნულია ამა დებულების მე-21 მუხ., ყოველ შემთხვევაში საჭიროა, რომ სხდომაზედ კანონით დადგენილი რიცხვი ხმოსანთა დაესწროს.

27. ქალაქის საბჭოს შეუძლიან სავალდებულო დადგენილება გამოსცეს შემდეგ საგნების შესახებ:

- 1) ქალაქის წესიერ და გეგმის თანახმად გაშენებისა;
- 2) ქალაქის სასარგებლოდ დაწესებულ გარდასახადთა შეტანის ვადის დადებისა და მათის გადახდევინების წეს-რიგისა; ქალაქის სასარგებლოდ დაწესებულ ბეგარის აღსრულებისა;
- 3) ქალაქის მოწესრიგებისა; კერძო შენობათა აგებისა; კერძო სამფლობელო მიწების წვრილ ნაჭრებად განაწილებისა და ამ ნაჭრებზედ შენობათა-აგებისა; ქალაქის ამა თუ იმ უბანში შენობათა სიმალლისა და სართულთა რაოდენობის განსაზღვრისა; შენობებში საცხოვრებელ სადგომთა სიმალლისა და მათის სინათლით უზრუნველყოფისა; აღსამართ-ასატან ხელ-შესაწყობისა და საერთოდ შენობათა ტექნიკურ მოწყობილობისა; ამ შენობათა გარეგან სახისა; ცეცხლისაგან უზრუნველყოფელ კედლებისა; იმ უბნებში, სადაც ქალაქის გეგმით ქვითკირის შენობები უნდა აშენდეს, ხის შენობების დანგრევისა და მათ ნაცვლად ქვითკირის შენობების აგებისა; ქუჩებსა და მოედნებზედ ხეხილების ჩარგვისა; ქვაფენილების გამართვისა და სხვა იმ შენობათა აგებისა, რომლის განხორციელებაც მკვიდრთა მოვალეობას შეადგენს;

4) ცეცხლისაგან უზრუნველყოფელ საშუალებათა; ბანებისა, ლუმელებისა და ბუხრების გამართვისა და მათის დათვალიერებისა და მოვლა-პატრონობისა; იმ ადგილებისა, სადაც ნება დართულია გამართვა ადგილად აღმგზნებ საგნების საწყობებისა; ამ საგნების შენახვისა და გაყიდვისა; იმ ზომათა მიღებისა, რომელსაც შეუძლიან აცდენა მათის აღგზნებისა და აფეთქების საფრთხისაგან; იმ ადგილების ცეცხლის საფრთხისაგან უზრუნველყოფისა, სადაც დიდძალი ხალხი იყრის თავს; ღამის დარაჯის შენახვისა; ეზოს გასავალ გზების გაყვანისა, რომ გაადვილდეს მისგლა-მოსგლა ეზოსა და ქუჩას შორის; ცეცხლის ჩაქრობისა და ცეცხლის გაჩენის დროს სახლის გადარჩენისა და ქონების დაცვისა და სხ.;

5) წყალ-დიდობისა და სხვა უბედურებათა წინააღმდეგ ზომების მიღებისა და ამ უბედურებათა დროს ხალხის გადარჩენისა და ქონების დაცვის საშუალებისა;

6) იმ ზომებისა, რომ დაკულ იქმნას დაურღვეველად ქალაქის გამგებლობაში მყოფი საზოგადოებრივი ნაშენ-ნაგებნი, ხელოვნების ძეგლნი და სიძველეთა ნაშთნი; ბუნების ძეგლთა და იშვიათის ჯიშის ცხოველებისა, ხეებისა და მცენარეების დაცვის ღონისძიებისა;

7) მოწყობისა და სუფთად და წესიერად მოვლა-პატრონობისა ქუჩებისა, მოედნებისა, მოკირწყლულ ადგილებისა, ქვაფენილებისა, საზოგადოებრივ ბაღებისა, ბულვარებისა, სატივეებისა და სანავეებისა, წყლის ნაპირებისა, ნავთსადგურებისა, ხიდებისა, გადასავლელ და საყოველთაოდ სახმარებელ ადგილებისა, აგრეთვე არხებისა, ქაობებზედ გაყვანილ გზებისა, ტბებისა, თხრილებისა და ბუნებრივ წყაროებისა, იმათ გამოუკლებლად, რომელიც იმყოფება კერძო პირთა, დაწესებულებათა და უწყებათა კუთვნილს მამულებზედ, და იმათის სარგებლობისა;

8) სახლისა და ეზოების ქარიზების (წყალ-სადენი) და არხების გამართვისა, მოვლა-პატრონობისა და სარგებლობის წესისა; ბანებიდგან ნაწვიმარ წყლის გადაღვრისა და ჯირგინებისა და სხვა ამ გვარ ძველ მოწყობილებათა გაუქმებისა და სხ.;

9) ქალაქის საზღვარს შორის ბაზრებისა, საქულბაქოებისა და სხვა სავაჭრო ადგილების დანიშვნისა, მათის მოწყობისა და მოვლა-პატრონობისა, აგრეთვე ამ ადგილების წესებისა და იქვაჭრობის წარმოების დროისა;

10) ნავთსადგურებისა, გადასასვლელ და გადასაზიდ ადგილების მოწყობისა და მათის მოვლა-პატრონობისა, ქალაქის მდინარეებზედ ნავოსნობისა და მეტივეობის მოწესრიგებისა და საქონლის მიღებისა და გაგზავნის მოხელე პირთა მოქმედების წესრიგისა;

11) ქალაქის საზღვარს შორის ცხენისა და მექანიკურად მოწყობილ რკინის გზებისა ან სხვა უკეთეს და განკარგებულ მიმოსავლელ გზების გაყვანისა და მოვლა-პატრონობისა და აგრეთვე როგორც კერძო, ისე ქალაქის საყოველთაოდ სახმარებელ წარმოებათა გამართვისა და მოვლა-მოწყობისა, განათებისა, ქარიზისა, არხებისა და სხ. და ამ გზებითა და წარმოებებით სარგებლობისა;

12) მოგზაურთა და მკვიდრთა მატარებელ და ტვირთის გადასატან მრეწველობის წარმოებისა; ცხენისა და მექანიკურ საშუალებით მოძრავ ხალხისა და ბარგის მატარებელ ეტლებისა; მეეტლეთა რკინის გზის სადგურებსა, ნავთსადგურებსა და ხალხის სხვა თავ-მოსაყრელ ადგილებში მორიგეობისა და დგომის წესისა;

13) ქუჩებში მოძრაობის უშიშრად ყოფის ღონისძიებისა და აგრეთვე იმ მდინარეებსა, სატივე და სანავე ადგილებსა და მდინარის ნაპირებზედ, რომელიც გზათა უწყებას არ ექვემდებარება;

14) სახლების დანომვრის წესისა; სახლების ფარნების ნომრებისა, კიბეებისა და ხარულების განათებისა;

15) საზოგადოებრივ ადგილებში წესიერებისა და მართებულობის დასაცავად სახმარებელ ღონისძიებისა;

16) გადამდებ და მოარულ სენთან ბრძოლისა და ამ სენთა გავრცელების ამაცილებელ ღონისძიებისა;

17) სასმელებითა და სხვა გამაბრუებელ ნივთიერებით ლოთობისა და გარყენილობის წინააღმდეგ ზომებისა;

18) იმ ადგილების აღნიშვნისა, რომელშიაც აღიკრძალება ქარხნებისა და სხვა სამრეწველო და სავაჭრო დაწესებულებათა გამართვა;

19) სანიტარულად და საბეითალო ზედამხედველობის მხრივ გამართვისა და მოვლა-პატრონობის წესისა: საქარხნო, სახელოსნო და სავაჭრო დაწესებულებათა; საზოგადოებრივ საკრებულოებისა და აგრეთვე თეატრებისა, კინემატოგრაფებისა, ცირკებისა და სხვა გასართობ ადგილებისა; სასწავლო, სამკურნალო და საქველმოქმედო ადგილებისა, ცხენის რძით სამკურნალოებისა და რძის ფერმებისა; აფთიაქებისა, ლაბორატორიებისა, სამკურნალო კაბინეტებისა, საცხოვრებელ სადგომებისა, მოსამსახურეთა საბინადროებისა, სასტუმროებისა, ავჯვით მოწყობილ ოთახებისა, ქარვასლებისა, მუშათა სადგომებისა, ოთახის გასაქირავებელ კუთხეებისა, საწოლებისა და ღამის თავშესაფარებისა; აბანოებისა, საბანებლებისა და სამრეცხველოებისა; სალახანებისა და შინაურ პირუტყვის სხვა დასაკვლელ ადგილებისა; ყასბის დუქნებისა და საჭმელ-სასმელ სურსათ-სანოვაგის ყოველ გვარ მომზადებელ შემნახველ და გამყიდველ ადგილებისა; დაკლულ საქონლის საწყობებისა და გასაყიდ ადგილებისა და აგრეთვე ტყავეულობის ქარხნებისა; მეეტლეთა ეზოებისა და სხვა იმ ადგილებისა, სადაც შინაურს პირუტყვს ინახავენ; სასენიზაციო ეზოებისა და ეტლებისა და სხ.;

20) ეზოების გაწმენდისა; ჯირგინებისა, სანაგვეებისა და ზარულების გამართვისა და მოვლა-პატრონობისა; უწმინდურებისა და ნაყარ-ნუყარის მოშორებისა და იმათ გადასაყრელ ადგილებისა;

21) მევენე ცხოველთა და მწერთა გასაწყვეტ და მოსასპობ ზომებისა;

22) ჰაერისა და ნიადაგის წახდენის წინააღმდეგ საშუალებათა და არტეზიანულ და სხვა ჭების გამართვისა და მოვლა-პატრონობისა, აგრეთვე საყოველთაოდ სახმარებელ წყაროების წყალის ხარჯვის წესისა;

23) საჭმელ და გასასყიდად ნება-დართულ სასმელ-სურსათ-სანოვაგის რივიანობის უზრუნველყოფისა; ნიხრის დაწესებისა იმ ნაწარმოებისა და საგნებისათვის, რომელიც აღნიშნულია ამა დებულების მე-13 მუხ. მე-12 პუნქტში, და ამ ნაწარმოებთა და საგანთა ხმარების წეს-რიგისა;

24) ძველ და ნახმარ ნივთების ყიდვისა, გაყიდვისა და შენახვისა და ამა და აგრეთვე სხვა ძველ-ძელებისა, ნაყარ-ნუყარისა და ნაშთის გამამყენებელ სარეწავთა წარმოებისა;

25) პირუტყვთა მფარველობისა და მათის მოვლა-პატრონობის წესისა;

26) შინაურ ცხოველების მძორების აკრეფისა და მოსპობისა და ამ მძორების ტენიკურად გადასამუშავებელ ქარხნების მოწყობისა და მოვლა-პატრონობისა;

27) სავაჭრო და სამრეწველო დუქნებისა და დაწესებულებებისა, საწყობებისა და კანტორებისა, თეატრებისა, კლუბებისა, სინემატოგრაფებისა

და სხვა გასართობ ადგილებისა, ყავახანებისა, სასტუმროებისა და სხ. გა-
 ლებისა და დაკეტვის დროს დაწესებისა და აგრეთვე ამ დაწესებულებებში
 მომუშავეთა დასასვენებელ დროს უზრუნველყოფისა;

28) იმ მცირე-წლოვანთა და ქალების ჯანმრთელობისა და ზნეობის
 მხრივ დაზიანებისაგან დასაცავ ზომებისა, რომელნიც სავაჭრო, სამრეწვე-
 ლო და სხ. დაწესებულებებში ჰმსახურობენ, ან საჯარო გასართობ და სამ-
 ხიარულო ადგილებში მონაწილეობას იღებენ;

29) სამორინე, საყომარბაზო და სხვა ამ გვარ სათამაშოების აღ-
 კრძალვისა;

30) ყავახანების მათის დანიშნულებისამებრ მოწყობისა და წარმოების
 წესისა; დანიშნვა იმ ადგილებისა, სადაც ასეთ დაწესებულებათა გამართვა
 და დაარსება აღკრძალულ უნდა იქმნას, და ამ დაწესებულებებში წესიერე-
 ბისა და მართებულობის დაცვისა;

31) ლუდისა და თაფლის სასმელების ნარდად სავაჭრო საწყობებისა
 და დუქნების შინაგან მოწყობისა, ამ დაწესებულებებში წესიერებისა და
 მართებულობის დაცვისა და აგრეთვე ღვინითა და არყით ვაჭრობის შეზ-
 ლუდვისა ან აღკრძალვისა;

32) ფეხზედ ვაჭრობის წარმოების წესისა;

33) ყანთრებზედ ნაწარმოებისა და საქონლის ასაწონ ვარდასახადის
 ნიხრისა;

34) პირველ-საჭიროების საგნების ნაკლებულობისა და სიძვირის წი-
 ნააღმდეგ ღონისძიებათა; სოფლის მეურნეობის ნაწარმოების სავაჭრო ადგი-
 ლებს გარეშე გაყიდვის აღკრძალვისა;

35) დუქნებისა, სავაჭროებისა და სხ. წარწერათა, რეკლამებისა და
 სხ. მოწყობის წესისა;

36) ყველა დანარჩენ საგნისა, რაც კი ქალაქის საზოგადოებრივ მარ-
 თველობის უწყების ფარგალში შედის (ამა დებულების 1-ლი და მე-2 მუხ.),
 და აგრეთვე იმ საგნებისა, რომელთა გამოც მომქმედ კანონდებულებათა და-
 ლით უფლება აქვს სავალდებულო დადგენილება გამოსცეს.

28. ქალაქის საბჭოს მიერ შედგენილი სავალდებულო დადგენილება
 არაფრით არ უნდა არღვევდეს მომქმედ კანონებს.

29. ქალაქის საბჭოს მიერ გამოცემულ სავალდებულო დადგენილება-
 თა დამრღვეველნი საერთო საფუძვლით უნდა იქმნენ პასუხისგებაში მიცე-
 მულნი და უნდა მიესაჯოთ ის სასჯელი, რომელიც აღნიშნულია სასჯელთა
 წესდების მე-29 მუხლში, თუ ამ სავალდებულო დადგენილებათა დარღვევა
 სხვა დამსჯელ კანონით არ არის გათვალისწინებული.

30. კერძო პირთა, საზოგადოებათა და დაწესებულებათა საჩივარი
 ქალაქის საბჭოს მიერ გამოცემულ სავალდებულო დადგენილების უკანონო-
 ბის შესახებ უნდა აღძრულ იქმნას ოლქის სასამართლოში (საადმინისტრა-
 ციო განყოფილებაში) ვადის შეუზღუდველად. ეს საჩივრები უნდა შეტანილ
 იქმნას ქალაქის გამგეობაში, რომელმაც ერთის კვირის განმავლობაში თა-
 ვისის/დასკვნითურთ უნდა წარუდგინოს სასამართლოს.

31. სავალდებულო დადგენილების გამოცემის დროს საბჭოს მიერ უნდა დანიშნულ იქმნას ვალაც, რომლიდგანაც დადგენილება ძალაში შედის.

32. მილიციის მოხელენი მოვალენი არიან სავალდებულო დადგენილებათა უნაკლულად აღსრულებას თვალ-ყური ადევნონ. ამისდა დამოუკიდებლად, საბჭოს შეუძლიან ამ დადგენილებათა აღსრულების მეთვალყურეებად დანიშნოს განსაკუთრებული უბნის მზრუნველები, რომელთაც მათის წოდების დასამოწმებლად ქალაქის გამგეობისაგან ბეჭედ-დასმული ღია ფურცელი მიეცემათ.

33. სავალდებულო დადგენილების დამრღვეველთა წინააღმდეგ სამართალში საქმის აღძვრა და ბრალდების წარდგენა შეუძლიანთ როგორც გამგეობასა და უბნის მზრუნველებს, ისე მილიციასაც.

Handwritten notes: 7664, 83829, 3

მ ე ო თ ხ ე თ ა ვ ი

ქალაქის გამგეობა.

34. ქალაქის გამგეობას შეადგენენ, ქალაქის მოურავის თანმჯდომარეობით, ქალაქის მოურავის ამხანაგები, სადაც ასეთი თანამდებობა არსებობს, და გამგეობის წევრნი.

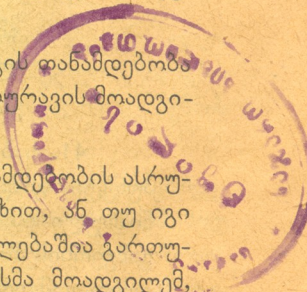
შენიშვნა: ქალაქის მოურავი და გამგეობის წევრნი შეიძლება არჩეულ იქმნენ ისეთ პირთაგან, რომელნიც ხმოსნად არ ირიცხებიან.

35. ქალაქის მოურავის ამხანაგთა თანამდებობა შეიძლება დაწესებულ იქმნას ქალაქის საბჭოს მიხედულობით; იგივეა განმსაზღვრელი ამ თანამდებობის რიცხვისა. ქალაქის მოურავსა და მის ამხანაგებს შორის მოვალეობას საბჭო ანაწილებს.

ქალაქის გამგეობაში ორს წევრზედ ნაკლები არ უნდა იყოს. ქალაქის საბჭოზედ დამოკიდებულია, თუ საჭიროებამ მოითხოვა, გამგეობის წევრთა მეტის რიცხვის დანიშნვა.

36. იმ ქალაქებში, სადაც ქალაქის მოურავის ამხანაგის თანამდებობა არა არსებობს, საბჭო გამგეობის ერთ-ერთ წევრთაგანს მოურავის მოადგილედ ირჩევს.

37. თუ ქალაქის მოურავს არ შეუძლიან თავისის თანამდებობის ასრულება ავადმყოფობისა გამო ან სხვა შესაწყნარებელ მიზეზით, ან თუ იგი სხვა, კანონით იმაზედ დაკისრებულ, მოვალეობათა აღსრულებაშია გართული, მისი მაგიეობა უნდა გასწიოს მისმა ამხანაგმა, ან მისმა მოადგილემ, ან გამგეობის ერთ-ერთმა წევრთაგანმა, გამგეობის მიერ არჩეულმა.

საქართველოს
პარლამენტის
პროზესული
გინგლიოთქა

38. ქალაქის მოურავსა და ქალაქის გამგეობას, ამა გამგეობასთან და-არსებულ საზოგადოებრივ მართველობის აღმასრულებელ დაწესებულებებთან ერთად, ევალება მართვა და გამგეობა ქალაქის მეურნეობისა ამა დებულების წესებისამებრ, ჯეროვან წესდებათა და კანონდებულებათა და აგრეთვე საბჭოს დადგენილებათა თანახმად.

39. გამგეობა ვალდებულია შედგენილი ჰქონდეს ქალაქის ყოველ ქონების სია; ქალაქის მართველობის და მეურნეობის მიმდინარე საქმეები აწარმოოს; ამ მეურნეობის განკარგების საშუალებანი იძიოს; საბჭოს დადგენილებანი აღასრულოს, საბჭოს საჭირო ცნობები მიაწოდოს და აგრეთვე აუწყოს, მათის მოთხოვნილებისამებრ, სხვა-და-სხვა დაწესებულებას მათ მიერ მოსამარაგებელ საგნებზედ არსებული ფასები; ქალაქის შემოსავლისა და ხარჯის სავარაუდო აღრიცხვა შეადგინოს; ქალაქის სასარგებლოდ დადგენილი გარდასახადი შეჭკრიბოს და ჰხარჯოს იგი კანონით დაწესებულ და ჯეროვან წესით შემდგარ საბჭოს დადგენილებათა საფუძველთა თანახმად; ქალაქის ქონებრივ საქმეების გამო სასამართლოში ეძიოს და პასუხი აგოს; საბჭოს ნებართვით დაადგინოს წესები და ვადა მისა და ქვემდებარე პირთა და დაწესებულებათა ანგარიშისა, რევიზია გაუწიოს ამ ანგარიშს და საბჭოს ანგარიშები წარუდგინოს:

- 1) თავისის მოქმედებისა,
- 2) ქალაქის შემოსავალ-გასავლის აკარგვიანობისა და
- 3) მის ქვემდებარე ნაწილებისა, დაწესებულებათა და ქონების მდგომარეობისა.

40. გამგეობას აქვს დავალებული ქალაქის კერძო შენობათა და ამ შენობათა გარესანის გეგმათა დამტკიცება და ნება-რთვის მიცემა შენობების გადაკეთებისა და საფუძვლიანად შესწორებისა; ამ შენობათა აგების წესიერად წარმოების მეთვალყურეობა; ნება-რთვის მიცემა, რომ ქალაქში გამართულ იქმნას საზოგადოებრივი საბანკოები, ქარხნები და სხვა ისეთი სამრეწველო დაწესებულებანი, რომელთა გამართვა დაუბრკოლებლად შეიძლება დასახლებულ ადგილებში თავისის უვნებლობისა გამო.

შენიშვნა. იმ დაწესებულებათა სია, რომელთა დაარსება ამა მუხლის ძალით საზოგადოებრივ მართველობის ხელისუფლებას აღემატება, უნდა გამოსცეს შინაგან საქმეთა მინისტრმა ჯეროვან უწყებასთან შეთანხმებით.

41. საბჭოს ინსტრუქციით უნდა იქმნას დადგენილი (მე-13 მუხ. მე-3 პუნქტი) გამგეობის შინაგანი წეს-რიგი და აგრეთვე მის მიერვე იყოს აღნიშნული ის საქმეები, რომელიც გამგეობამ ერთობილად უნდა განიხილოს. გამგეობის მოვალეობანი უნდა განაწილებულ იქმნას მის წევრთა შორის თვით გამგეობისავე დადგენილებით, რომელიც საბჭომ უნდა დაამტკიცოს.

42. ის საქმეები, რომელიც გამგეობის საკრებულოს მიერ ერთობილად არის განსახილველი, ხმის უმეტესობით უნდა გადაწყდეს, ხოლო თუ ხმათა რიცხვი თანაბარია, ის მხარე სძლევს, რომელსაც თავმჯდომარე ემხრობა. ისეთს შემთხვევაში, როდესაც დახანება არ შეიძლება, ქალაქის მოურავს უფლება აქვს თვით მიიღოს ღონისძიებანი, რომელთა მიღება ქალაქის გამგეობის საკრებულოს განსასჯელ საგანს შეადგენს, ხოლო თავისი ნამოქმედარი პირველსავე შემდგარ სხდომაზედ უნდა აცნობოს გამგეობას.

43. გამგეობაში და მის ქვემდებარე დაწესებულებებში საქმეთა წესიერად მიმდინარეობის მეთვალყურეობა ეკუთვნის ქალაქის მოურავს. მის უფლებას შეადგენს აგრეთვე განკარგულება მოახდინოს, რომ საჭირო ცნობები იყოს შეკრებილი, საქმეები მომზადდეს მოსახსენებლად, და სხვა ამ გეარო აღმასრულებელი მოქმედება.

44. ქალაქის საზოგადოებრივი მართველობა მიწერ-მოწერას მთავრობისა და სხვა დაწესებულებებთან და კერძო პირებთან ქალაქის გამგეობის შემწეობით აწარმოებს.

45. ქალაქის მოურავს, მის ამხანაგებს, გამგეობის წევრთ და ქალაქის საზოგადოებრივ მართველობის დაწესებულებათა სხვა მოხელეებს აღეკრძალებათ მონაწილეობა მიიღონ იმ ქონების შეძენაში, რომლის გაყიდვაც იმათ სამსახურით აქვთ დავალებული.

ამას გარდა, ხსენებულ პირთათვისაც სავალდებულოა მთავრობის მიერ გამწესებულ მოხელეთა სამსახურის წესდების მე-529 მუხ. მე-2—4 პუნ. წესები (ანუ მე-722—724 მუხ., გამოც. 1896 წ.).

შენიშვნა. იმავე საფუძველით ხმონებს აღეკრძალებათ მე-528 მუხ. მე-2—4 პუნქტში აღნიშნული იჯარა და ნარდი სამუშაო აიღონ.

46. ქალაქის მოურავს, მის ამხანაგებს, გამგეობის წევრებს და საბჭოს მდივანს ქალაქის საბჭო ჰნიშნავს არჩენით, გარნა საბჭოს უფლება აქვს, საბჭოს მდივნის ამორჩევის ნაცვლად, მისის თანამდებობის აღსრულება ქალაქის გამგეობის რომელსამე მოხელეს დააკისროს; გამგეობის წევრებთან ერთად შეიძლება იმათი კანდიდატებიც იქმნენ არჩეულნი.

47. ქალაქის მოურავი, მისი ამხანაგები და გამგეობის წევრნი უნდა ამორჩეულ იქმნენ იმ ვადით, რა ვადითაც საბჭოა ამორჩეული. ქალაქის მდივანი შეიძლება, საბჭოს მიხედულობით, ამაზედ მცირე ვადითაც იქმნას ამორჩეული.

48. თუ ვინიცობაა ქალაქის მოურავმა ანუ მისმა ამხანაგებმა არჩევის ვადის გასვლამდე დასტოვეს თავისი თანამდებობა, ამ თანამდებობაზედ დასანიშნად ახალი არჩევანი უნდა მოხდეს. თუ ამავე გარემოებაში გამგეობის წევრმა დასტოვა თანამდებობა, იმის თანამდებობას დასრულებს ამ თანამდებობის კანდიდატი; ხოლო თუ კანდიდატი არ მოიპოვება, საბჭოზეა

დამოკიდებული ახალი არჩევანი დანიშნოს, ან ეს თანამდებობა თავისუფალი დასტოვოს იმ ვადის გასვლამდე, რა ვადითაც ის წევრი იყო ამორჩეული.

49. ქალაქს ნება აქვს იქონიოს ბეჭედი, რომელზედაც ქალაქის ღერბი იქნება ამოჭრილი.

მ ე ხ უ თ ე თ ა ვ ი

მეთვალყურეობა.

50. შინაგან საქმეთა მინისტრია მეთვალყურე ქალაქის საზოგადოებრივ მართველობის კანონიერ მოქმედებისა.

51. ქალაქის მოურავმა შინაგან საქმეთა მინისტრს უნდა წარუდგინოს პირი საბჭოს ყოველის დადგენილებისა დამატებანიტურთ დაუყოვნებლად, სხდომის ოქმის შედგენისათანავე.

52. ის დადგენილება, რომელიც, ამა დებულების მე-53 მუხ. ანუ სხვა კანონდებულებათა ძალით, მთავრობის მიერ უნდა დამტკიცდეს, დამტკიცებამდე არ უნდა იქმნას აღსრულებული.

53. შინაგან საქმეთა მინისტრმა უნდა დაამტკიცოს, ჯეროვან მინისტრებთან შეთანხმებით, ქალაქის საბჭოს დადგენილებანი:

1) ქალაქის კუთვნილ უძრავ ქონების გასხვისების შესახებ, იმ მიწის ნაკრების გამოჩაქლის გარდა, რომელიც დანიშნულია ქალაქის გეგმით კერძო შენობათა ასაგებად და ქალაქის მოსაწესრიგებლად;

2) იმ ქალაქის სახელით ასაღებ სესხისა, თავდებობისა და უზრუნველყოფელობის პირობის შესახებ, რომელთა საერთო ჯამი წინანდელ სესხსა და ვალდებულებასთან ერთად აღემატება ქალაქის წლიურს შემოსავალს უკანასკნელ განვილ წლის შემოსავლის აღრიცხვით;

3) ქალაქის საყოველთაოდ სახმარებელ წარმოებათა და ნაგებ-ნაშენთა გამართვისა და წარმოების კერძო პირებზედ დასადებ ხელშეკრულებათა შესახებ იმ შემთხვევაში, როდესაც ხელშეკრულების ვადა თორმეტს წელიწადს, ან წარმოების ღირებულობა ქალაქის უკანასკნელ განვილ წლის შემოსავლის ნახევარს ჯამს აღემატება;

4) ქალაქის გეგმის შედგენისა ანუ შეცვლის შესახებ.

54. ქალაქის საბჭოს დადგენილება, რომელიც შინაგან საქმეთა მინისტრმა უნდა დაამტკიცოს (მე-53 მუხ.), სამის დღის განმავლობაში ოქმის ხელ-მოწერის დღიდგან უნდა იქმნას შინაგან საქმეთა მინისტრთან წარდგენილი. თუ შინაგან საქმეთა მინისტრმა შესაძლებლად არ იცნო მასთან ამა

დებულების მე-53 მუხ. თანახმად წარდგენილ საბჭოს რომელიმე დადგენილების დამტკიცება, ეს დადგენილება შეუძმდგარად ითვლება, რაც საბჭოს უნდა ეცნობოს იმ მოსაზრებათა აღნიშვნით, რომელზედაც დამყარებულია მინისტრის გარდაწყვეტილება. თუ მინისტრის ასეთი გარდაწყვეტილებას საბუთად დაედო დადგენილების კანონთან შეუსაბამობა, საბჭოს უფლება აქვს ამ საგნის შესახებ სენატში საჩივარი შეიტანოს ცნობის მიღების დღიდან ერთის თვის განმავლობაში. დანარჩენ შემთხვევაში-კი ქალაქის საბჭოს წევრიან მინისტრის დადგენილება იმავე ვადის განმავლობაში განაჩივროს სახელმწიფოს საკანონმდებლო დაწესებულებაში, რომლის უფლებასაც შეადგენს საკითხის საბოლოოდ გარდაწყვეტა.

55. საბჭოს ის დადგენილება, რომელსაც დამტკიცება არ სჭირია, დაუყოვნებლივ უნდა იქმნას აღსრულებული. შინაგან საქმეთა მინისტრის უფლება აქვს საბჭოს დადგენილება, თუ იგი კანონს არ შეესაბამება, ოლქის სასამართლოს საადმინისტრაციო განყოფილებაში განასაჩივროს შეიღის დღის განმავლობაში საბჭოს დადგენილების პირის მიღების დღიდან; სასამართლოს შეუძლიან განსაჩივრებულ დადგენილების აღსრულება შეაჩეროს საჩივრის არსებითად განხილვამდე. ოლქის სასამართლო ვალდებულია დანიშნოს საჩივრის არსებითად განხილვა ორ კვირაზედ არა უგვიანეს საჩივრის მიღების დღიდან.

მ ე ე ქ ვ ს ე თ ა ვ ი

მართველობის დანარჩენი დაწესებულებანი და მათი ურთიერთი დამოკიდებულება.

56. ქალაქის საბჭოს შეუძლიან მართვა-გამგეობის და მეურნეობის ცალკე დარგის უმახლობელეს გამგედ ცალკე პირნი და, თუ საჭიროა, ცალკე აღმასრულებელი კომისიები ამოირჩიოს. ერთიცა და მეორეც ქალაქის საბჭოს ინსტრუქციით უნდა ჰმოქმედებდეს.

57. აღმასრულებელ კომისიის (მე-56 მუხ.) თავმჯდომარეობა უნდა გასწიოს ქალაქის გამგეობის ერთ-ერთმა წევრთაგანმა გამგეობის საკრებულოს არჩევანის თანახმად. ხოლო თუ, გამგეობის წარდგენილებისამებრ, საბჭო სასარგებლოდ დაინახავს კომისიის თავმჯდომარედ ცალკე პირის ამორჩევას, მაშინ ამ პირს შეუძლიან ქალაქის გამგეობაში მონაწილეობა მიიღოს ხმის უფლებით იმ საქმეების განხილვის დროს, რომელთა მართვა-გამგეობა აღმასრულებელ კომისიის უმახლობელესს საგანს შეადგენს.

58. გამგეობას ნება აქვს ქალაქის ცალკე ქონებისა, წარმოებისა და დაწესებულების გამგედ, აგრეთვე ისეთ მოვალეობათა აღმასრულებლად, რომლისათვისაც განსაკუთრებულის თვისების ცოდნა და მომზადებაა

საჭირო, ცალკე პირები მიიწვიოს; გამგეობა იწვევს და ითხოვს იმ პირთ, რომელნიც გამგეობაში ეგზეკუტორისა, ბუხჰალტერისა და საქმეთა წარმოების ნაწილებში ჰმსახურებენ. ქალაქის საზოგადოებრივ მართველობის სხვა დანარჩენ მოხელეთა დანიშნვა და დათხოვნა იმ პირთა უფლებას შეადგენს, რომელნიც ამა მუხლის ძალით ქალაქის ქონებისა, წარმოებისა და დაწესებულების გამგეებად არიან დანიშნულნი, გარნა ამ გამგეთა განკარგულებაზედ სამსახურიდგან დათხოვნილ მოხელეთ შეუძლიანთ საჩივარი შეიტანონ გამგეობაში, ხოლო გამგეობის მათ საჩივრის შესახებ დადგენილებაზედ—ქალაქის საბჭოში.

შენიშვნა. ქალაქის დაწესებულებებში მოხელეთა და მუშების მიღება და დათხოვნა იმ წესისამებრ უნდა სწარმოებდეს, როგორც არის დადგენილი კანონით საერთოდ ყველა დაწესებულებისათვის.

59. ამა დებულების მე-46 მუხ. აღნიშნულ თანამდებობაზედ, აგრეთვე აღმასრულებელ კომისიათა (მე-56 მუხ.) წევრებად შეიძლება ამორჩეულ იქმნენ ოცდაერთს წელს მიღწეულთა შორის არა თუ მარტო ხმოსნები, არამედ ყველა ის პირნი, რომელთა ამორჩევაც ქალაქის საბჭოთა ხმოსნების არჩევნების წესებში აღნიშნულს პირობებს არ ეწინააღმდეგება.

60. ქალაქის საზოგადოებრივ მართველობის საქმსახურში საპასუხისმგებლო თანამდებობის მოხელეთა არჩევის დროს ნება არ უნდა მიეცეთ, რომ ერთსა და იმავე დაწესებულებაში ერთს დროს ჰმსახურობდნენ ისეთნი პირნი, რომელთა შორის პირველ ხარისხის თვისებაა, ან ნათესაობა პირდაპირის შტოისა ხარისხის განურჩევლად, ხოლო გვერდის შტოისა პირველის სამის ხარისხისა.

შენიშვნა. საპასუხისმგებლო თანამდებობანი ქალაქის საბჭომ უნდა განსაზღვროს ერთხელ და სამუდამოდ.

61. ქალაქის მოურავისა, მისის ამხანაგებისა და ქალაქის გამგეობის წევრების თანამდებობის სხვა საზოგადოებრივ და სახელმწიფო სამსახურის თანამდებობასთან შეთავსება, საპატიო თანამდებობათა გარდა, აღკრძალულია. რაც შეეხება იმას, რა პირობით შეიძლება შეთავსება ქალაქის დანარჩენ თანამდებობისა სახელმწიფო სამსახურის თანამდებობასთან, უნდა დაცულ იქმნას მთავრობისაგან გამწესებულ მოხელეთა სამსახურის წესდების მე-158 და 159 მუხ. აღნიშნული წესები.

62. ქალაქის საზოგადოებრივ მართველობის თანამდებობის პირთ მთავრობის დამტკიცება არა სჭირიათ და თავის თანამდებობის აღსრულებას უნდა შეუდგნენ, შევა თუ არა კანონიერს ძალაში საბჭოს დადგენილება იმათ ამორჩევის შესახებ.

63. ქალაქის საზოგადოებრივ მართველობის თანამდებობის პირთ, არჩევნის ვადის გასვლის შემდეგ, ქალაქის საბჭო ითხოვს სამსახურიდგან მათის შუამდგომლობისამებრ. ქალაქის მოურავს საბჭო ანთავისუფლებს დროებით

თანამდებობიდან, ქალაქის საზოგადოებრივ მართველობის დანარჩენ თანამდებობის პირთ-კი გამგეობა ითხოვს ღროებით სამსახურიდან.

64. ქალაქის საბჭოზე დამოკიდებული ქალაქის საზოგადოებრივ მართველობის ამორჩეულ თანამდებობის პირთა ჯამაგირისა და სხვა გვარ გასამრჯელოს დანიშნვა. საბჭოს დადგენილება ჯამაგირის დანიშნვისა და ამ ჯამაგირის რაოდენობის განსაზღვრის შესახებ არჩევანის მოხდენამდე უნდა შესდგეს.

მ ე შ ვ ი დ ე თ ა ვ ი

განსაჩივრების წესი და პასუხისმგებლობა.

65. კერძო პირთ, საზოგადოებათა და დაწესებულებათ, თუ ვინიცო-ბა საზოგადოებრივ მართველობამ თავისის მოქმედებით იმათი სამოქალაქო უფლება დაარღვია, ნება აქვთ საჩივარი აღძრან საზოგადო საფუძველის თანახმად (სამოქ. საქმეთა წარმ. წესდ. 1-ლი მუხ. და შენიშვნა).

66. საჩივარი ქალაქის საბჭოს აღსასრულებლად მიმართულ დადგენილებაზედ უნდა შეტანილ იქმნას ოლქის სასამართლოს საადმინისტრაციო განყოფილების სახელობაზედ დადგენილ წესისამებრ.

67. საჩივარი ქალაქის გამგეობის განკარგულების უკანონობის შესახებ უნდა შეტანილ იქმნას დადგენილ წესისამებრ ოლქის სასამართლოს საადმინისტრაციო განყოფილების სახელობაზედ, სხვა დანარჩენი საჩივარი-კი — ქალაქის საბჭოს სახელობაზედ.

68. ქალაქის საბჭოს თავმჯდომარე, ქალაქის მოურავი, მისი ამხანაგები, გამგეობის წევრნი, საბჭოს მდივანი, ის პირნი, რომელნიც არჩეულნი არიან საბჭოს მიერ გამგეობის დასახმარებლად და მართვა-გამგეობისა და მეურნეობის ცალკე დარგთა უმახლობელეს განსაგებად, მოსამზადებელ და აღმასრულებელ კომისიების წევრნი, უზნის მზრუნველნი და ქალაქის საზოგადოებრივ მართველობის სხვა თანამდებობის პირნი, არჩევანით დანიშნულნი და უარჩევნოდ გამწესებულნი, სამსახურში ჩადენილ დანაშაულისათვის პასუხს აგებენ დისციპლინარულის წესით ან სისხლის სამართლით.

შენიშვნა: დისციპლინალურის წესით სამსახურის მოვალეობის დარღვევისთვის კანონით შემდეგი სასჯელია დანიშნული:

1) შენიშვნისა და საყვედურის გამოცხადება ნამსახურობის სიაში აღუნიშვნელად დამნაშავის სამსახურში პირდაპირის უფროსის განკარგულებით.

2) დიდის თანამდებობიდან მცირეზედ გადაყვანა და თანამდებობიდან გადაყენება საბჭოს განკარგულებით მის მიერ

არჩეულ პირთა მიმართ და გამგეობის განკარგულებით ყველა დანარჩენ მოხელის მიმართ.

ამასთან პირდაპირს უფროსს უფლება აქვს დროებით გადააყენოს თანამდებობიდან მისი ხელქვეითი მოხელე, ვიდრე იმის საქმეს განსჯიდეს და გადასწყვეტდეს ქალაქის გამგეობა ანუ საბჭო, თუ განსაჩივრების წესით საქმე საბჭოში იქმნა გადატანილი; ასეთივე უფლება აქვს მინიჭებული ქალაქის გამგეობას ქალაქის საბჭოს მიერ არჩეულ პირთა შესახებ.

69. წინა (68) მუხლში აღნიშნულ პირთა პასუხისმგებლობის საქმე უნდა აღძრულ იქმნას ქალაქის საბჭოს დადგენილებით, ხოლო ქალაქის გამგეობის ხელქვეით თანამდებობის პირთა შესახებ—აგრეთვე ქალაქის გამგეობის დადგენილებითაც და საქმეს, დამნაშავეთაგან წინასწარ ჯეროვანის განმარტების მოთხოვნის შემდეგ, დადგენილ წესისამებრ უნდა მიეცეს მსვლელობა.

შენიშვნა: ბოროტ-მოქმედების გამო სამართალში მისაცემ თანამდებობის პირთ ჯამაგირი მათის საქმის წარმოების დროს იმ წესით მიეცემა, როგორც დადგენილია სამოქალაქო სამსახურის წესდებაში, ხოლო თუ ისინი სხვა მიზეზით იქმნენ თანამდებობიდან გადაყენებულნი—ქალაქის საბჭოს მიხედულობით.

შანი ათი მანეთი.

